

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2023 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia Adam Bojko
Protokolant	st.sekr.sąd. Aneta Wojtasik

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2023 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z powództwa T. N.

przeciwko B. N.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki T. N. kosztami procesu;
3. przyznaje radcy prawnemu M. A., wykonującej zawód w Kancelarii Radcy Prawnego w Tuszynie przy ulicy (...) kwotę 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce T. N. z urzędu i nakazuje jej wypłacenie z rachunku Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w P..

Sygn. akt I C 117/22

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 24 listopada 2021 r. powódka T. N. wniosła o rozwiązanie umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 25 stycznia 1993 r. zawartej z pozwanym B. N., wskazując, że pozwany będący jej synem, nie wywiązuje się z obowiązków względem powódki, traktuje ją niewłaściwie, pozwala swojej żonie, aby wyzywała powódkę, co skutkuje depresją powódki i pogarszaniem się stanu jej zdrowia. Powódka podała także, że syn jej nie pomagał ani nie odwiedzał, gdy trafiła do szpitala, nie odwiedza jej w domu oraz separuje od niej wnuki. Powódka wskazała ponadto, iż jest zmuszona sama jeździć do lekarza, palić w piecu, sprzątać mieszkanie, nosić węgiel bądź korzystać z pomocy drugiego syna, który na co dzień przebywa za granicą. Powódka podniosła ponadto, że pozwany źle prowadził przekazane mu gospodarstwo rolne, doprowadzając do jego zadłużenia.

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa.]Pozwany zaprzeczył, aby miał traktować powódkę niewłaściwie, bądź też, aby takich zachowań dopuszczali się inni członkowie jego rodziny, zaprzeczył także, aby miał problem z alkoholem oraz niewłaściwie dbał o gospodarstwo rolne. Pozwany wskazał, iż w przeszłości na skutek agresywnych zachowań powódki dochodziło do konfliktu między powódką a pozwanym, jego żoną i dziećmi, skutkujące interwencją policji. Obecnie zaś z uwagi na stan zdrowia, powódka jedynie wszczyna kłótnie oraz zachowuje się prowokująco. Pozwany i jego rodzina przywykli jednak do takich zachowań i ignorują je. Pozwany zaprzeczył, by po jego stronie wystąpiła

rażąca niewdzięczność, zaś zarzucane mu zachowania były już przedmiotem postępowania sądowego zainicjowanego przez powódkę, zakończonego prawomocnym wyrokiem oddalającym powództwo.

Pismem z dnia 24 maja 2022 r. powódka sprecyzowała żądanie i wniosła o zobowiązanie pozwanego B. N. do zapłaty na jej rzecz kwoty 120 000 zł tytułem zwrotu wartości nieruchomości położonej w W., gmina T., powiecie (...) - wschodnim, działki nr (...) o powierzchni 3ha 79a, dla której Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...) w związku z odwołaniem darowizny w/w nieruchomości z powodu rażącej niewdzięczności pozwanego względem powódki, wyrażonym w pozwie doręczonym pozwanemu w niniejszej sprawie. W uzasadnieniu powódka wskazała, że łącząca strony umowa stanowiła umowę darowizny, ponadto złożony przez nią pozew należy traktować jako oświadczenie o odwołaniu darowizny. Powódka nie wnosi przy tym o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli obejmującego przeniesienie własności nieruchomości, gdyż wydanie darowizny w naturze jest niemożliwe, w związku ze zbyciem darowanej nieruchomości przez pozwanego, w konsekwencji żąda ona zapłaty jej wartości na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Powódka wskazała, że w 2021 r. doznała od żony pozwanego szeregu przykrości o wysokim natężeniu - obmowa, odizolowanie, złośliwości - na które to zachowania pozwany nie reagował. W odczuciu powódki zaniechanie pozwanego polega na braku jakiegokolwiek reakcji na działania innych podmiotów, godzących w darczyńcę, zwłaszcza wtedy gdy powódka nie ma oparcia w innych osobach oprócz swoich synów i mieszka samotnie. W ocenie powódki nawet domniemany konflikt nie zwalnia pozwanego jako syna od otoczenia matki czułą opieką. Ponadto powódka ma za złe pozwanemu to, że doprowadził do zadłużenia przekazanego mu gospodarstwa rolnego i częściowej jego sprzedaży w 2021 r., a także to, że nie spłacił swego brata M., co doprowadziło do konieczności wszczęcia przez tego ostatniego postępowania o zapłatę. W zakresie zarzutu powagi rzeczy osądzonej powódka podniosła, że powódka swoje żądanie na okolicznościach mających miejsce w 2021 r., a wobec czego zarzut ten jest niezasadny.

Pozwany potrzymał swoje stanowisko w przedmiocie oddalenia powództwa. Dodatkowo podniósł, że powódka nie złożyła oświadczenia o odwołaniu darowizny. W zakresie umowy łączącej go z bratem, wskazał, że oświadczenie w niej zawarte nie stanowiło darowizny i nie stanowi realizacji wzajemnych obowiązków stron. Pozwany podniósł, że powódka nadal korzysta ze służebności na działkach (...), gdzie ma swobodny dostęp oraz prowadzi niewielką uprawę rolną. Pozwany wskazał na zachowanie powódki w 2022 r. polegające na zdemontowaniu przęsła ogrodzenia, wycięciu dużych krzewów róż oraz krzewów należących do jego żony, rzucaniu kamieniami i ceglami w jego żonę, spryskaniu jej ogrodu preparatem niszczącym roślinność. Obecnie w Komisariacie Policji w Tuszynie prowadzone jest postępowanie przygotowawcze przeciwko powódce o czyn polegający na zniszczeniu mienia A. N.. Pozwany stara się łagodzić konflikt między powódką a synową, ponadto z uwagi na to, że powódka zamieszkuje na nieruchomości pozwanego, pozwany dostarcza jej środków utrzymania, pokrywa koszty „dachu nad głową”, remontuje dom, dostarcza żywność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Umową z dnia 25 stycznia 1993 r. sporządzoną w formie aktu notarialnego zatytułowaną „umowa darowizny za emeryturę” powódka wraz z mężem Z. N. darowali synowi B. N. gospodarstwo rolne składające się z zabudowanych nieruchomości rolnych należących do Z. N. (działki (...) położone w W.) oraz nieruchomości rolnej należącej do powódki (działka nr (...) położona w W.), zaś pozwany darowiznę tę przyjął. Na nieruchomości składającej się z działek nr (...) znajdowały się budynki, w tym budynek mieszkalny. Strony ustaliły, że przedmiotowe nieruchomości zostaną obciążone służebnością osobistą na rzecz powódki i jej męża polegającą na prawie korzystania z dwóch izb od strony wschodniej w domu mieszkalnym, całej starej obory, a na działce nr (...) na prawie dożywotniego użytkowania nieruchomości o powierzchni 99 arów od strony zachodniej, a także zastrzegli oni możliwość posiadania 10 kur oraz zobowiązali B. N. do dostarczania im 2 litrów mleka dziennie. Pozwany zobowiązał się ponadto do wypłacenia bratu M. N. kwoty pieniężnej najpóźniej do 25 -go roku życia, stanowiącej równowartość ceny, jaką uzyskalby ze sprzedaży działki nr (...) położonej we wsi W. oraz do wyprawienia mu wesela.

Umowa została zawarta w trybie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, celem zaprzestania działalności rolniczej przez małżonków N..

/dowód: umowa o przekazanie gospodarstwa k.5-8/

W dniu 23 maja 2006 roku strony zawarły w formie aktu notarialnego aneks do umowy darowizny z dnia 25 stycznia 1993 roku, w którym ustaliły nowy termin spłaty na rzecz M. N., wyznaczając go na dzień 31 grudnia 2009 roku. Jednocześnie M. N. oświadczył, że otrzymał od pozwanego kwotę 12 000 zł, którą to kwotę traktuje jako wypełnienie obowiązku wyprawienia mu wesela i zwalnia go z tego obowiązku.

/dowód: akta sprawy I C 1057/20: aneks do umowy darowizny dnia 23.05.2006 r. k.10-10v, wyrok k.186/

Między stronami toczyło się postępowanie przed Sądem Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie sygn. akt I C 373/13, w której powódka wносиła o zobowiązanie pozwanego do przeniesienia własności nieruchomości oznaczonej działką nr (...) w związku z odwołaniem jej darowizny pismem z dnia 6 sierpnia 2012 r. Powódka w piśmie tym wskazała, że odwołuje darowiznę z uwagi na rażącą niewdzięczność skierowaną w stosunku do niej, polegającą na ubliżaniu, pobiciu oraz braku pomocy i opieki w codziennym życiu. W pozwie powódka wskazała, że relacje między stronami były dobre, dopóki pozwany nie ożenił się z drugą żoną A., wówczas odsunął się od powódki, przestał się nią interesować i nie dba o jej zdrowie. Wyrokiem z dnia 3 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił powództwo. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że powódka nie wykazała przesłanek uzasadniających skuteczne odwołanie darowizny. Postępowanie dowodowe nie wykazało, aby pozwany groził powódce, używał wobec niej wulgaryzmów, urządzał awantury, chciał bić lub wyganiał z domu. W ocenie Sądu między stronami co prawda dochodziło do nieporozumień, jednak przyczyną tych konfliktów było zachowanie samej powódki, która chciała decydować o sposobie prowadzenia gospodarstwa rolnego, nie potrafiła się porozumieć z żoną pozwanego, dokuczała synowej, obrażała, a nawet groziła. Sąd zwrócił uwagę, że zachowanie powódki doprowadziło do sytuacji, że pozwany wyprowadził się wraz z rodziną, przy czym powódka sama przyznała, że kazała im się wyprowadzić. Mimo to pozwany nadal obrabiał gospodarstwo. Ponadto pozwany pomógł powódce po pożarze jej domu.

/dowód: akta sprawy I C 1373/13: pozew k.2-3, wyrok wraz z uzasadnieniem k.80-89/

Pozwany i A. N. początkowo mieszkali z powódką. Relacje między powódką a A. N. od początku były złe. Powódka nakazała im się wyprowadzić. Pozwany wraz z żoną wyprowadził się na sąsiednią nieruchomość. Od tego czasu powódka mieszka sama. Między powódką a żoną pozwanego A. N. nadal istnieje konflikt. Powódka nerwowo reaguje na zachowania synowej. Pozwany próbuje łagodzić sytuację. Powódka nie ma konfliktu z pozwanym.

/dowód: zeznania powódki k.126-127odwrot, k.143odwrot-144, w tym k.109owrot-110odwrot/

W dniu 15 czerwca 2022 r. powódka dokonała zniszczeń nasadzeń A. N., wrywając rośliny, łamiąc je oraz opryskując substancją chemiczną, wyrządzając szkodę o łącznej wartości 400 zł, za co została ukarana karą grzywny prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 13 grudnia 2022 r. w sprawie sygn. akt II W 515/22.

/dowód: zdjęcia k.86-96, wyrok SR w Piotrkowie Tryb. w sprawie II W 515/22 k.123/

Pozwany zamontował elektryczną bramę wjazdową na posesję. Po zamontowaniu bramy powódka nie mogła dostać się na nieruchomość. Powódka zadzwoniła do pozwanego, a po interwencji pozwanego, A. N. otworzyła powódce bramę za pomocą pilota. Po tym incydencie brama na posesję była przesuwana ręcznie.

/dowód: zeznania świadka A. D. k.124odwrot-125, zeznania powódki k.126-127odwrot, k.143odwrot-144, w tym k.109owrot-110odwrot

Powódka od czterech lat nie hoduje kur ani kaczek. Gdy powódka miała zwierzęta, pozwany dostarczał jej zboże. Pozwany i jego żona również nie mają kur. Nie posiadają także krowy.

/dowód: zeznania powódki k.126-127odwrot, k.143odwrot-144, w tym k.109owrot-110odwrot/

Powódka nie ponosi kosztów związanych z energią elektryczną i wodą, które opłaca pozwany. Powódka nie opłaca podatku od nieruchomości. Pozwany odwiedza powódkę, gdy ma jakąś sprawę do załatwienia. Gdy strony widzą się na podwórku, rozmawiają ze sobą normalnie. Pozwany zorganizował powódce przywiezienie drewna na opał na zimę. Ponadto zdarzało się, że przekazywał powódce pieniądze na zakup węgla. Pozwany pomógł powódce wyremontować dom po pożarze, który miał miejsce 10 lat temu.

/dowód: zeznania powódki k.126-127odwrot, k.143odwrot-144, w tym k.109owrot-110odwrot/

Powódka samodzielnie wykonuje codzienne czynności. W razie potrzeby pomaga jej syn M., który z nią mieszka. M. N. pracuje za granicą jako kierowca.

/dowód: zeznania powódki k.126-127odwrot, k.143odwrot-144, w tym k.109owrot-110odwrot, zeznania świadka A. D. k.124odwrot-125/

Powódka porusza się komunikacją (...). Na przystanek dojeżdża rowerem, albo idzie pieszo. Przystanek znajduje się w odległości 0,5 km od jej domu. Powódka nie zwraca się do pozwanego o pomoc w podwiezieniu, ale uważa, że pozwany wyraziłby na to zgodę. Powódka sama przynosi drewno na opał do domu, sama sprząta i gotuje.

/dowód: zeznania powódki k.126-127odwrot, k.143odwrot-144, w tym k.109owrot-110odwrot/

Powódka choruje na żylaki kończyn dolnych bez owrzodzenia i zapalenia, cukrzycę insulinoniezależną, jest sobą niedosłyszącą i nosi aparat słuchowy, ma problemy z pamięcią. Powódka była hospitalizowana w 2017 r. w celu przeprowadzenia zabiegu w obrębie jelita oraz w 2020 r. w związku z zapaleniem płuc.

/dowód: skierowanie do szpitala k.10, zaświadczenia lekarskie k.12, k.13, zeznania powódki k.126-127odwrot, k.143odwrot-144, w tym k.109owrot-110odwrot/

Wobec pozwanego prowadzone było postępowanie egzekucyjne skierowane do nieruchomości darowanej mu przez powódkę, prowadzone przez Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. w sprawie II Km 168/99. Powódka została zawiadomiona o wszczęciu egzekucji w 2009 r.

/dowód: zawiadomienie uczestnika k.75/

W dniu 23 czerwca 2021 r. pozwany zawarł z żoną A. N. umowę o podział majątku wspólnego, na podstawie której nabył na wyłączną własność działkę oznaczoną nr (...), zaś jego żona nabyła na wyłączną własność działki nr (...), położone w miejscowości W..

/dowód: umowa o podział majątku wspólnego z dnia 23.06.2021 r. k.130-137/

Następnie umową sprzedaży z dnia 6 lipca 2021 r. A. N. sprzedała nieruchomość obejmującą działkę nr (...) K. i M. małżonkom M.. W księdze wieczystej założonej dla nieruchomości wpisane jest ograniczone prawo rzeczowe w postaci prawa użytkowania nieruchomości na rzecz Z. i T. N. wynikające z § 10 umowy z dnia 25 stycznia 1993 r., wzmianki o wszczęciu egzekucji z nieruchomości przeciwko A. N. oraz przeciwko B. N., hipoteka przymusowa w kwocie 32 385,84 zł z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i fundusz pracy rolników, składkach ZUS, hipoteka przymusowa w kwocie 4 695 zł z tytułu zaległych składek na Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz hipoteka przymusowa w kwocie 180 000 zł w celu zabezpieczenia roszczenia (...) w W. przeciwko A. N. o zapłatę.

/dowód: odpis zupełny KW k.52-74/

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim prawomocnym wyrokiem z dnia 14 lipca 2022 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 1057/20 zasądził od B. N. na rzecz M. N. kwotę 250 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od

dnia 19 września 2020 roku do dnia zapłaty tytułem zaspokojenia roszczenia wynikającego z polecenia nałożonego na pozwanego w umowie darowizny łączącej strony.

/dowód: akta sprawy I C 1057/20: wyrok k.186/

Powódka uważa, że syn M. N. został pokrzywdzony zachowaniem pozwanego. Powódka pozostaje w dobrych relacjach z synem M. N. oraz jego dziećmi i ich matką, którzy na co dzień przebywają w Irlandii. Powódka chciałaby przekazać dzieciom M. N. działkę nr (...), mając nadzieję, że wówczas wróciłyby do kraju.

/dowód: zeznania powódki k.126-127odwrot, k.143odwrot-144, w tym k.109owrot-110odwrot, zeznania świadka D. D. k.125odwrot-126

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 898 § 1 k.c. darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Konsekwencją skutecznie odwołanej darowizny jest zwrot przedmiotu darowizny, który powinien nastąpić stosownie do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 898 § 2 zdanie pierwsze kc).

Jak z kolei stanowi art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Powódka po zmianie żądania pozwu domagała się od pozwanego zapłaty z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego w związku z odwołaniem darowizny uczynionej na rzecz pozwanego i brakiem możliwości zawrotu korzyści w naturze.

Strony zawarły umowę darowizny na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zawarcie umowy darowizny w związku z zaprzestaniem przez rolnika prowadzenia działalności rolniczej na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 3 tej ustawy ma taki skutek, że odzyskanie przez darczyńcę darowanego gospodarstwa rolnego, może nastąpić tylko przez odwołanie darowizny z przyczyny wskazanej w art. 898 § 1 kc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2003 r., II CKN 1410/00).

Mimo braku faktycznego ekwiwalentu dla darczyńcy darowizna kreuje stosunek etyczny pomiędzy darczyńcą i obdarowanym, wyrażający się w moralnym obowiązku wdzięczności. W interesie nie tylko darczyńcy, ale także społecznym leży, aby nikt niegodny nie korzystał z pracy i majątku darczyńcy. Wyraźnie jednakże podkreślić należy, że obowiązek wdzięczności wobec darczyńcy nie może iść tak daleko, że czyni z obdarowanego niejako bezwolnego wykonawcę wszystkich życzeń darczyńcy i nie dopuszcza sprzeciwu nawet wobec niewłaściwych zachowań samego darczyńcy. Podkreślić przy tym należy również, że odwołanie darowizny uzasadnia tylko tak naganne zachowanie obdarowanego, które z obiektywnego punktu widzenia może być zakwalifikowane nawet nie jako sama niewdzięczność ale jako rażąca niewdzięczność. Przesłanka niewdzięczności, w stopniu rażącym, ma więc kwalifikowany charakter, odnoszący się do zachowań, które oceniając rozsądnie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego i subiektywnego, muszą być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, jak na przykład popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu, czci albo mieniu, ciężkie naruszenie obowiązków rodzinnych, naruszenie godności osobistej ze świadomością i w nieprzyjaznym zamiarze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010 r., II CSK 68/10, LEX nr 852539). Nie mogą być uznane za rażącą niewdzięczność przykrości i krzywdy czynione impulsywnie, lecz mieszczące się w granicach zwykłych konfliktów życia codziennego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2001 r., II CKN 818/00, LEX nr 52608). Nie uznaje się za przejaw rażącej niewdzięczności incydentalnych sprzeczek obdarowanego z darczyńcą (zob. wyrok SN z 22.4.1997 r., III CKN 43/96, niepubl.; wyrok SN z 5.10.2000 r., II CKN 280/00, L.; wyrok SN z 15.2.2012 r., I CSK 278/11, L.; wyrok SN z 4.2.2015 r., IV CSK 254/14, L.), używanie przez obdarowanego wulgaryzmów, zwłaszcza jeśli obdarowany przejawia skłonność do ich używania przy każdej właściwie

okazji (por. wyrok SA w Łodzi z 22.10.2013 r., I ACA 481/13, L.), nieokazywanie należytego szacunku (por. wyrok SA w Katowicach z 13.9.2013 r., I ACA 499/13, L.), zdarzające się przypadki niepoprawnego zachowania (wyrok SA w Łodzi z 18.7.2014 r., I ACA 63/14, L.), czy nawet sytuacje, w których obdarowany w ramach sprzeczek czy nawet kłótni rodzinnych godzi nawet w określone dobra osobiste darczyńcy, niemniej naruszenia nie są intensywne i mieszczą się w społecznie dopuszczalnych ramach wypowiedzi wypowiedzianych pod wpływem uniesienia czy złości (por. wyrok SA w Szczecinie z 14.4.2005 r., I ACA 60/05, OSA 2006, Nr 10, poz. 35; wyrok SA w Rzeszowie z 11.10.2012 r., I ACA 262/12, L.). Podkreślić również wyraźnie należy, że nie bez znaczenia dla ustalenia, czy zachowanie obdarowanego uzasadnia odwołanie darowizny, jest cały kontekst sytuacyjny, w tym w szczególności zachowanie darczyńcy, zwłaszcza jeżeli zarzucane obdarowanemu zachowanie jest prowokowane lub wywoływane przez samego darczyńcę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010 r., II CSK 68/10).

Zgodnie z art. 900 kc odwołanie darowizny następuje przez oświadczenie złożone obdarowanemu na piśmie. Oświadczenie o odwołaniu darowizny może być zawarte w pozwie skierowanym przeciwko obdarowanemu i wywołano ono skutek materialnoprawny z chwilą doręczenia pozwu (wyrok Sądu Najwyższego z 25.9.2019 r., III CSK 189/17, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 października 2017 r., V Aca 668/16).

Jak stanowi art. 899 § 3 kc darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego.

W niniejszej sprawie funkcję oświadczenia o odwołaniu darowizny pełni pozw. Oświadczenie o odwołaniu darowizny zostało doręczone pozwanemu w dniu 12 kwietnia 2022 r. i od tej daty należy liczyć bieg terminu wskazanego w art. 899 § 3 k.c.

Na powódce spoczywał zatem ciężar wykazania, że do zachowań pozwanego wypełniających znamiona rażącej niewdzięczności, doszło w okresie od 12 kwietnia 2021 r. do 12 kwietnia 2022 r.

Pomiędzy stronami zapadł już prawomocny wyrok z dnia 3 października 2013 r., który na podstawie art. 366 k.p.c. korzysta z powagi rzeczy osądzonej.

Powódka w pozwie będącym oświadczeniem o odwołaniu darowizny powołała się częściowo na te same zachowania pozwanego, które stanowiły podstawę poprzedniego oświadczenia o odwołaniu darowizny tj. na brak pomocy i opieki w codziennym życiu oraz brak zainteresowania jej osobą i stanem jej zdrowia.

Występująca w obu oświadczeniach powódki częściowa tożsamość przyczyn odwołania darowizny, powoduje, że zachodzi potrzeba rozważenia, czy po dacie prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy oznaczonej sygn. akt I C 373/13, doszło do zmiany okoliczności faktycznych, które uzasadniają ocenę, iż zachowanie pozwanego było rażąco naganne. Dynamika sytuacji zdrowotnej i życiowej darczyńcy może prowadzić do odmiennej oceny utrzymującego się stanu polegającego na braku utrzymywania kontaktów i udzielania mu pomocy przez obdarowanego.

Powódka nie wykazała, aby taka zmiana okoliczności faktycznych nastąpiła. Powódka mimo swojego wieku i stanu zdrowia jest osobą samodzielną, porusza się rowerem oraz komunikacją publiczną. Powódka nie wymaga stałej, ani nawet długotrwałej opieki innej osoby. Nie zwraca się też o pomoc do pozwanego, albowiem otrzymuje niezbędną pomoc od syna M. N., który z nią zamieszkuje w okresie przerw w świadczeniu pracy. Zarzucany pozwanemu brak odwiedzin powódki w szpitalu nie stanowi sam w sobie zaniechania pomocy, skoro powódka pozostawała pod opieką personelu medycznego. Ponadto obie hospitalizacje powódki miały miejsce przed 12 kwietnia 2021 r.

Nie uległo również zmianie podłoże konfliktu zaistniałego pomiędzy stronami. Powódka pozostaje w konflikcie z żoną pozwanego A. N., co wpływa na relacje pomiędzy nią, a pozwanym oraz jego dziećmi. W takich okolicznościach nie można oczekiwać, że pozwany wraz z rodziną będzie utrzymywał zażyłe relacje z powódką. Brak zainteresowania i woli utrzymywania wzajemnych relacji jest przy tym obustronny, albowiem powódka również nie wykazuje zainteresowania sprawami pozwanego i jego rodziny, nie składa im życzeń okolicznościowych oraz nie zaprasza ich na uroczystości rodzinne.

Powódka nie udowodniła przy tym, aby w okresie roku przed odwołaniem darowizny, A. N. podjęła wobec niej działania wykraczające poza zwykłe konflikty rodzinne, tj. nacechowane wyjątkową złą wolą i chęcią wyrządzenia krzywdy. Co więcej to powódka wyrządziła szkodę A. N., niszcząc jej rośliny.

Nie mogą być również uznane za przejaw rażącej niewdzięczności wobec powódki zachowania pozwanego polegające na zadłużeniu przekazanego mu gospodarstwa rolnego i jego częściowej sprzedaży w 2021 r., a także na niewykonaniu obowiązku zapłaty na rzecz brata M. N. równowartości działki nr (...). Zachowania te nie były bowiem skierowane przeciwko powódce, a ponadto nie zostały podjęte z zamiarem nieprzyjaznym wobec niej. Powódka nie wykazała ponadto, aby zadłużenie przez pozwanego darowanego mu gospodarstwa rolnego, miało wpływ na jej sytuację życiową. Powódka korzysta bowiem bez przeszkód ze służebności mieszkania, a pozwany ponosi koszty utrzymania tego mieszkania.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd oddalił powództwo.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powódki T. N. kosztami procesu, mając na uwadze jej sytuację materialną i zdrowotną oraz charakter niniejszej sprawy.

Stosownie do przepisów § 2 pkt 1 i § 4 ust. 1 w zw. z § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 68 ze zm.) Sąd przyznał pełnomocnikowi powódki radcy prawnemu M. A. koszty nieopłaconej pomocy prawnej od Skarbu Państwa, obejmujące opłatę w wysokości 3 600 zł. Sąd nie dokonał jej podwyższenia o stawkę podatku od towarów i usług, albowiem pełnomocnik powódki nie jest płatnikiem tego podatku.